

บทที่ 8
สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปของรัฐบาลที่ผ่านมาโดยศึกษาถึงผู้ที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย วิธีการเข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย ตลอดจนข้อดี ข้อเสียที่แต่ละฝ่ายได้รับจากนโยบายแต่ละช่วงและปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้นโยบายดังกล่าว ซึ่งจะสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ผู้ที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย

จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงผู้ที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปในแต่ละครั้งพบว่า ผู้ที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายแต่ละช่วงมีหลายฝ่ายด้วยกัน และแต่ละฝ่ายจะมีอิทธิพลต่อนโยบายไม่เท่ากัน กล่าวคือ ในการกำหนดนโยบายช่วงหนึ่ง ฝ่ายหนึ่งอาจมีอิทธิพลต่อนโยบายมากที่สุด แต่ในอีกช่วงเวลาหนึ่ง กลุ่มอื่นอาจเข้ามามีอิทธิพลต่อนโยบายมากกว่า ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในแต่ละช่วง ซึ่งจะสรุปถึงผู้ที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายได้ดังนี้

1.1 ประชาคมยุโรป เป็นกลุ่มหนึ่งที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป โดยเฉพาะการที่ไทยต้องยอมลงนามจำกัดตนเองทั้ง 2 ครั้ง เป็นความต้องการของทางประชาคมยุโรป โดยทางประชาคมยุโรปเข้ามาเจรจาต่อรองกับไทยและพยายามบีบบังคับทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ไทยต้องยอมลงนามในการจำกัดตนเองโดยใช้ภาวะที่ไทยยังไม่ได้เป็นสมาชิก GATT ในการจำกัดตนเองครั้งแรก (ปี 2525) การขอดอนข้อผูกพันกับ GATT และการขึ้นภาษีการนำเข้า เป็นแรงกดดันให้ไทยต้องจำกัดตนเองต่อไปอีก (ในช่วงต่อสัญญาจำกัดตนเองครั้งที่ 2 ปี 2528) จากการศึกษาพบว่าประชาคมยุโรปเข้ามามีอิทธิพลในเรื่องให้ไทยยอมจำกัดตนเองเท่านั้น ส่วนนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและกติการในการส่งออก ตลอดจนวิธีการในการส่งออกนั้นทางประชาคมยุโรปไม่ได้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายดังกล่าวแต่อย่างใด จะมีเพียงบางงวดหรือบางช่วงที่ปริมาณการส่งออกที่รัฐบาลจัดสรรน้อยจนเกินไป หรือนโยบายของรัฐส่งผลกระทบต่อประชาคมยุโรปมากทางประชาคมยุโรปจึงเข้ามาบีบบังคับ แต่ก็ไม่มีผลต่อนโยบายมากนัก

วิธีการที่ประชาคมยุโรป เข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปโดยทำให้ไทยต้องจำกัดตนเองได้แก่

- การเจรจาต่อรองกับประเทศไทยและให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประเทศไทยในลักษณะที่ทำให้ไทย เชื่อว่าหากยอมจำกัดตนเองจะได้ประโยชน์มากกว่า
- การให้เงินแก่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย
- การใช้มาตรการทางการเมือง เช่น จะไม่ยอมรับไทยเป็นสมาชิก GATT ในช่วงปี 2525
- การขออนุญาตผูกพันทางภาษีกับ GATT เพื่อขึ้นภาษีนำเข้ามันสำปะหลังจากไทยในช่วงการต่อสัญญาปี 2528
- การใช้มาตรการทางภาษี โดยจะเก็บภาษีในอัตราที่สูงขึ้นหากไทยไม่ยอมจำกัดตนเอง

1.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป โดยเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงตามกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จึงมีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป ตั้งแต่การยอมลงนามจำกัดตนเอง การนำระบบการส่งออกแบบต่างๆ มาใช้ และการจัดสรรโควตาการส่งออกแต่ละงวด แต่การกำหนดนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มักจะมีอิทธิพลของคนอื่น หรือฝ่ายอื่นๆแทรกอยู่ด้วย จากการศึกษาพบว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายดังกล่าวอยู่มาก จะเห็นได้จากนโยบายจำกัดตนเองในการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป โดยนำระบบสต็อกมาใช้ การกำหนดปริมาณการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังแต่ละงวด โดยเฉพาะนโยบายบางงวดของช่วงปี 2529 ซึ่งนโยบายเหล่านี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอิทธิพลต่อนโยบายมากกว่าคนอื่นฯ ในขณะที่นโยบายในช่วงอื่น คนอื่นๆ จะ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อยู่ด้วย อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากอำนาจตามกฎหมาย และการกำหนดนโยบายแต่ละช่วงที่ผ่านมาในภาพรวมแล้วยังถือได้ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีบทบาทและอิทธิพลในการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังค่อนข้างสูงมาโดยตลอด

วิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เข้ามามีอิทธิพล ในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ การอาศัยอำนาจตามกฎหมาย และการลดแรงกดดันจากฝ่ายต่างๆ โดยการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการหรือร่วมประชุมกำหนดนโยบาย เช่น การเข้าร่วมประชุมก่อนตรวจสอบข้อเท็จจริง เข้าร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริงและร่วม เสนอความคิดเห็นที่จะไปเจรจา กับทาง EEC แต่การ เข้าร่วมดังกล่าวมักจะกำหนดนโยบายตามที่ทางรัฐบาลต้องการหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ต้องการในที่สุด นอกจากนี้วิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ใช้ในการเข้ามามีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่สื่อมวลชนในลักษณะที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของประเทศที่ต้องต่อสัญญาจำกัดตนเอง หรือข้อดีของการกำหนดนโยบายตามความต้องการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และใช้มติของคณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการต่างๆ มาสร้างความชอบธรรมในการกำหนดนโยบายของตน

1.3 ข้าราชการประจำ เป็นผู้มีอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยัง EEC โดยเฉพาะข้าราชการประจำระดับสูงของกระทรวงพาณิชย์ จากการศึกษาพบว่า การที่ไทยยอมจำกัดตนเองและกำหนดกติกาการส่งออกแต่ละช่วงนั้นสอดคล้องกับความต้องการของข้าราชการประจำทั้งสิ้น นอกจากนี้การกำหนดปริมาณการส่งออกในแต่ละงวดข้าราชการประจำก็มีอิทธิพลอยู่มาก เพราะข้าราชการประจำเป็นผู้ที่จัดทำข้อมูล เสนอรัฐมนตรีว่างวดนี้ควรจะกำหนดปริมาณการส่งออกเท่าไร อิทธิพลของข้าราชการประจำนี้บางทีก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตตามมา ฯลฯ ตลอดระยะเวลาที่ไทยถูกจำกัดปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีเพียงปี 2529 เท่านั้นที่ข้าราชการประจำมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายไม่มากนัก เพราะรัฐมนตรีกำหนดนโยบายโดยมิได้พิจารณาข้อมูลที่ข้าราชการประจำเสนอเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม ข้าราชการประจำจัด เป็นผู้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปสูงมาก

วิธีการที่ข้าราชการประจำเข้ามามีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ การอาศัยขั้นตอนของกฎหมาย ในการเสนอข้อมูลความคิดเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยเฉพาะถ้าพิจารณาจากขั้นตอนการกำหนดนโยบายแล้ว จะพบว่าข้อมูลจากข้าราชการประจำมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มาก นอกจากการเสนอข้อมูลให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แล้ว การร่วม เป็นกรรมการและการเสนอความเห็นต่างๆ ผ่านสื่อมวลชนเพื่อให้เห็นทุกฝ่ายเห็นด้วยกับสิ่งที่ตนเสนอ เป็นวิธีการที่ข้าราชการประจำใช้มาตลอดในการเข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออก

1.4 ผู้ส่งออก เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่จะได้รับผลจากนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยัง EEC จึงพยายามเข้ามามีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย แต่ผู้ส่งออกจะอาศัยข้าราชการประจำและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เข้าไปมีอิทธิพลต่อนโยบาย เพราะตนเองมีได้มีอำนาจตามกฎหมาย อิทธิพลของผู้ส่งออกที่มีต่อนโยบายจึงต้องอาศัยผ่านข้าราชการประจำและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยผู้ส่งออกจะเสนอความเห็นที่ตนต้องการและได้รับประโยชน์มากที่สุดให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และข้าราชการประจำ เพื่อกำหนดออกมาเป็นนโยบาย ช่วงที่ผู้ส่งออกมีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกมากที่สุด ได้แก่ การเสนอให้นาระบบเคาะระฆังมาใช้ การขยายระยะเวลาการขนถ่ายผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในเดือนมิถุนายนของปี 2526 การจัดสรรโควตาการส่งออกในงวดที่ 3 และ 5 ของปี 2529 และงวดที่ 1 ปี 2531 ซึ่งจัดสรรในปี 2530 อย่างไรก็ดี ผู้ส่งออกจะมีอิทธิพลต่อนโยบายเพียงบางงวดเท่านั้น และเราสามารถสรุปได้ว่าผู้ส่งออกมีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปประชาคมยุโรป น้อยกว่าข้าราชการประจำและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

วิธีการที่ผู้ส่งออกเข้ามามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย ได้แก่ การเสนอความคิดเห็นและข้อมูลแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และข้าราชการประจำ การเข้าร่วมประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง การให้สัมภาษณ์หรือให้ข้อมูลกับสื่อมวลชน และการร้องเรียนต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีที่นโยบายที่ออกมาทำให้ตนเสียประโยชน์ นอกจากนี้ผู้ส่งออกบางรายยังใช้วิธีการจ่ายเงินใต้โต๊ะให้แก่พนักงาน เมืองหรือพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องด้วยในบางครั้ง

1.5 กลุ่มอิทธิพลหรือกลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และประชาชน กลุ่มนี้พยายามเข้ามามีบทบาทต่อการกำหนดนโยบายในช่วงที่ประเทศไทยต้องต่อสัญญาในการจำกัดตนเองโดยกลุ่มนักวิชาการได้เคลื่อนไหวให้ยกเลิกสัญญาจากรัฐบาลต้องเจรจากับทาง EEC ใหม่งั้นได้โควตาเพิ่ม แม้ว่าไทยจะไม่ได้ยกเลิกสัญญาก็ตามแต่กลุ่มนี้มีอิทธิพลในการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายจับตามองรัฐบาลและทำให้รัฐบาลต้องดำเนินการเจรจากับ EEC กลุ่มนักวิชาการจึงถือว่ามีอิทธิพลต่อนโยบายในช่วงนี้อยู่พอสมควร แต่อย่างไรก็ดี นักวิชาการมิได้เข้าไปมีบทบาทต่อการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในระยะ เวลายื่นแต่ประการใดนอกจากในช่วงดังกล่าว

สำหรับวิธีการที่นักวิชาการ เข้ามามีอิทธิพล ต่อนโยบายการจัดสรรโควตา การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปได้แก่ การทำหนังสือร้องเรียนไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ และการเขียนบทความแสดงข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นต่างๆ ลงในวารสารวิชาการและผ่านสื่อมวลชน เพื่อเผยแพร่ ทำให้ประชาชนตื่นตัวจนรัฐบาลต้องเข้ามาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

1.6 ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ได้แก่ โรงงานผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ลานตากมัน กลุ่มนี้ เข้ามามีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายในเรื่องการต่อสัญญาจำกัดตนเองกับ EEC ในปี 2528 โดยเสนอให้ไทยยกเลิกสัญญากับ EEC แต่เมื่อต้องต่อสัญญาก็เสนอให้ไทยเรียกرسومโควตาเพิ่มเพราะโปรตุเกสและสเปนได้เข้ามาเป็นสมาชิกของ EEC เพิ่มขึ้นจนทำให้รัฐบาลต้องเจรจากับ EEC และขอโควตาเพิ่มเป็นผลสำเร็จ ดังนั้นในช่วงนี้ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายอยู่ด้วย

วิธีการที่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ การร้องเรียนต่อผู้ที่เกี่ยวข้องคือรัฐบาลผ่านทางสมาคมโรงงานผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทย (จ. ชลบุรี) และการให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนจนรัฐบาลเห็นถึงความสำคัญ และได้เชิญให้เข้าร่วมประชุมในการกำหนดนโยบายทำให้ทางสมาคม เสนอความคิดเห็นของตนเองต่อที่ประชุมได้

อย่างไรก็ดี ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไม่ได้เข้าไปร่วมกำหนดนโยบาย การจัดสรรโควตาการส่งออกในช่วงอื่นๆ แต่อย่างไร มีเพียงหน้าที่ร่วมดำเนินการตรวจสอบตอกกับหน่วยงานอื่นๆ เท่านั้น ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังนี้จะสนับสนุนและมีความคิดไปทางเดียวกันกับกลุ่มนักวิชาการและทั้ง 2 กลุ่มนี้จะมีอิทธิพลหรือบทบาทต่อนโยบายไม่มากนัก

ตลอดระยะเวลาของการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปจะมีหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ผู้ที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายในเรื่องนี้ได้แก่คนเพียงกลุ่มเดียวหรือกลุ่มผู้นำ ซึ่งได้แก่ ข้าราชการประจำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ผู้ส่งออก EEC นักวิชาการ และผู้ผลิตผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเท่านั้น ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ขนส่ง ชาวไร่มัน จะมีบทบาทในการกำหนดนโยบายไม่มากนัก และในกลุ่มผู้ที่เข้ามากำหนดนโยบายนั้นผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และข้าราชการประจำในระดับสูง นอกจากนี้กลุ่มอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ส่งออก นักวิชาการ ผู้ผลิตมันสำปะหลังหรือ EEC จะ เข้ามามีอิทธิพลต่อนโยบายเป็นบางครั้งเท่านั้น

สำหรับวิธีการที่ข้าราชการประจำและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ใช้ในการเข้ามามีอิทธิพล ได้แก่ การใช้อำนาจตามกฎหมายเป็นหลักและลดการต่อต้านโดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม การให้สัมภาษณ์หรือข้อมูลในทางที่ให้ทุกฝ่ายเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องกำหนดนโยบายดังกล่าว

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปพบว่าปัจจัยหลายประการคือ

2.1 ปัจจัยทางการเมืองหรือการกดดันของฝ่ายต่างๆ ที่มีต่อรัฐบาลทำให้นโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปออกมาในลักษณะต่างๆ กัน เช่น การกดดันของประชาคมยุโรปที่มีต่อไทยในหลายๆ ด้าน ได้แก่ การไม่ยอมรับไทยเข้าเป็นสมาชิก GATT (ในปี 2525) การถอนข้อผูกพันกับ GATT (ในปี 2528) การให้เงินช่วยเหลือ การให้เงินแก่นักการเมือง (ใต้โต๊ะ) ทำให้ไทยต้องยอมจำกัดตนเองกับ EEC และการจัดสรรโควตาการส่งออกบางงวด เช่น งวดที่ 3/2529 งวดที่ 1/2531 ผู้ส่งออกได้ใช้วิธีร้องเรียนผู้ที่เกี่ยวข้องจนทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ต้องเปลี่ยนแปลงนโยบาย ปัจจัยทางการเมืองจึงมีความสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ไปยัง EEC สูง

2.2 ข้อมูลข่าวสารหรือข้อเท็จจริง เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกไปยังประชาคมยุโรป ทั้งในแง่ของการยินยอมจำกัดตนเอง การกำหนดกติกาหรือวิธีการในการส่งออกและการจัดสรรโควตาการส่งออกในแต่ละงวดทุกฝ่ายจะอ้างถึงข้อเท็จจริงว่าควรกำหนดนโยบายอย่างไร ซึ่งการกำหนดนโยบายแต่ละครั้งจะชี้ให้เห็นถึงผลของนโยบายด้วยว่าดีกว่าวิธีอื่นหรือนโยบายอื่นอย่างไร เช่น การใช้ระบบสต็อกการยอมลงนามจำกัดตนเอง ส่วนผู้ที่คัดค้านก็จะพยายามหาข้อมูลต่างๆ มาหักล้าง ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงจึงมีความสำคัญต่อนโยบายมากจนกล่าวได้ว่า นโยบายจะต้องอยู่บนฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริง อย่างไรก็ตามก็มีหลายครั้งข้อมูลที่ฝ่ายต่างๆ ใช้มักจะไม่ตรงกันหรือมองกันคนละจุด และมักอ้างถึงผลดีผลเสียที่ไม่ได้ไปในทิศทางเดียวกันจนหลายฝ่ายคิดว่าที่ถูกควรจะเป็นอะไรกันแน่ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากระบบข้อมูลของไทยยังไม่ดีพอ บางครั้งเราได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องมากำหนดนโยบายโดยไม่ได้ศึกษาอย่างถี่ถ้วน เช่น ไม่ศึกษาถึงผลที่เราควรจะได้จากการเป็นสมาชิก GATT การมอง EEC ว่าเป็นเอกภาพและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้ทำที่ในการต่อสู้ของไทยทำได้

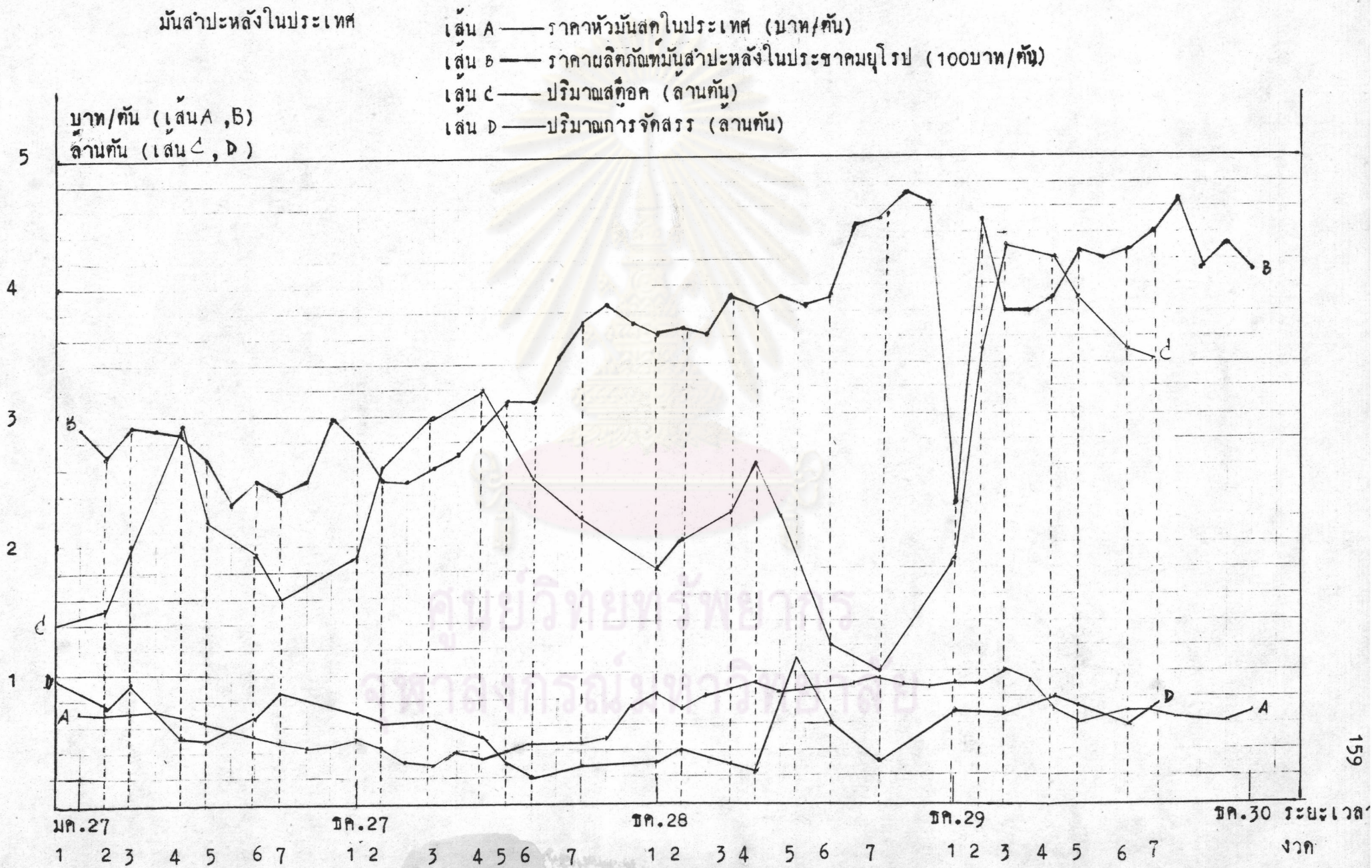
ไม่เต็มที่ นอกจากนี้ข้อมูลด้านปริมาณผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศ ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใน EEC ราคาหัวมันสด ถือเป็นข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการจัดสรรปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปในแต่ละงวดอีกด้วย ข้อมูลข่าวสารหรือข้อเท็จจริงจึงถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยัง EEC มาโดยตลอด อย่างไรก็ตามก็ตีระบบข้อมูลข่าวสารของไทยในด้านต่างๆ เหล่านี้ยังต้องปรับปรุงให้มีความครบถ้วนถูกต้องและทันสมัยมากขึ้น

2.3 ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประชาคมยุโรป เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป โดยในช่วงที่ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประชาคมยุโรปสูง รัฐบาลจะจัดสรรโควตาการส่งออกไปยังประชาคมยุโรปสูงด้วยเพื่อให้รายได้เข้าสู่ประเทศมาก โดยเฉพาะกอร์จัดสรรโควตาการส่งออกในงวดที่ 3/2527, 7/2527 และงวดที่ 5/2529

2.4 ปริมาณผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยัง EEC ในแต่ละงวดตั้งแต่ระบบสต็อกมาใช้ ปัจจัยนี้จะส่งผลกระทบต่อราคาหัวมันสดในประเทศดังนั้นรัฐบาลจึงต้องคำนึงถึงเพราะหากปริมาณมันในสต็อกมีมาก ผู้ส่งออกจะไม่ซื้อมันราคาหัวมันสดจะตกลง ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องจัดสรรการส่งออกในช่วงที่ปริมาณสต็อกมีมาก เพื่อไม่ให้ราคาหัวมันสดตกต่ำจนเกินไป จากการศึกษาพบว่าปี 2527-2528 การจัดสรรโควตาการส่งออกมีมากใน 3 งวดแรกและค่อยๆ ลดลงในงวดต่อมา เพราะปริมาณหัวมันสดเริ่มออกสู่ตลาดจึงต้องเร่งจัดสรรการส่งออกมากเพื่อให้ราคาหัวมันสดไม่ตกต่ำ แต่ในหลายงวดปริมาณผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศมิได้มีอิทธิพลต่อการจัดสรรโควตาการส่งออกเท่ากับปัจจัยอื่น

2.5 ราคาหัวมันสดในประเทศ ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดสรรโควตาการส่งออกในแต่ละงวดมาก โดยเฉพาะการจัดสรรโควตาการส่งออกแต่ละงวด ตั้งแต่ 2527-2530 จากการศึกษาพบว่าในปี 2527-2528 รัฐบาลจะจัดสรรโควตาการส่งออกมากในช่วงที่ราคาหัวมันสดตกต่ำเพื่อรักษาระดับราคาหัวมันสดในประเทศ ส่วนในปี 2529 ราคาหัวมันสดค่อนข้างสูงแต่การจัดสรรโควตาการส่งออกขาดความสม่ำเสมอและปี 2530 การจัดสรรโควตาการส่งออกค่อนข้างสม่ำเสมอ แต่ในช่วงกลางปีราคาหัวมันสดตกต่ำลงรัฐบาลจึงจัดสรรโควตาการส่งออกมากขึ้น ราคาหัวมันสดจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปแต่ละงวด

กราฟที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการจกสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยัง EEC
กับราคาหัวมันสดในประเทศ ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใน EEC และปริมาณสต็อกผลิตภัณฑ์
มันสำปะหลังในประเทศ

สำหรับปัจจัยในเรื่องราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศ ปริมาณ
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศ และราคาหัวมันสดที่มีอิทธิพลต่อการจัดสรรโควตาการส่งออก
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในปี 2527-2530 อาจพิจารณาถึงความสัมพันธ์เหล่านี้ได้จากกราฟที่ 1 ซึ่ง
แสดงในหน้า 159 ที่ผ่านมา

กราฟที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดสรรโควตา
การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยัง EEC ตั้งแต่ปี 2527-2530 ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ ราคาหัว
มันสดในประเทศ ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศ และปริมาณสต็อกผลิตภัณฑ์มัน
สำปะหลังในประเทศ แกนตั้งแสดงถึงราคาหัวมันสดในประเทศ, ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใน
ประเทศ ซึ่งมีหน่วยเป็นบาท/ตัน ส่วนปริมาณสต็อกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศ และ
ปริมาณการจัดสรรโควตาการส่งออกในแต่ละงวด จะมีหน่วยเป็นล้านตัน แกนนอนแสดงถึงระยะ
เวลาในการจัดสรรโควตาการส่งออก ในแต่ละปีจะมีการแบ่งการจัดสรรโควตาการส่งออกเป็น 7
งวด เริ่มตั้งแต่มกราคม 2527 - ธันวาคม 2530 และเส้นไขปลาแสดงถึงงวดการจัดสรรโควตา
การส่งออกในแต่ละปี จากกราฟที่ 1 จะเห็นว่าราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใน EEC, ราคาหัวมัน
สดในประเทศและปริมาณสต็อกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการ
จัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยัง EEC มาก กล่าวคือ ปัจจัยประการแรก
ได้แก่ ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใน EEC (แสดงโดยเส้น B) หากราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใน
EEC สูง รัฐบาลก็จะจัดสรรโควตาการส่งออกสูงด้วย (แสดงโดยเส้น D) ซึ่งจะเห็นได้จาก งวด
ที่ 1-2-3 ของปี 2527 และปี 2528 ปัจจัยประการที่สอง ได้แก่ ราคาหัวมันสดในประเทศ
(แสดงโดยเส้น A) รัฐบาลจะใช้การจัดสรรโควตาในการรักษาเสถียรภาพราคาหัวมันสดใน
ประเทศ หากราคาหัวมันสดในประเทศสูงเกินไปรัฐบาลจะจัดสรรการส่งออกน้อย เพื่อไม่ให้ราคา
หัวมันสดในประเทศสูงเกินความเป็นจริง ซึ่งจะเห็นได้ในงวดที่ 4 และ 5 ของปี 2527 และ
งวดที่ 3 และ 4 ของปี 2529 และรัฐบาลจะจัดสรรโควตาการส่งออกมากหากราคาหัวมันสดตก
ต่ำเพื่อดึงราคาหัวมันสด ซึ่งจะเห็นได้จากงวดที่ 6 และ 7 ปี 2527 และงวดที่ 2 และ 3
ปี 2528 และงวดที่ 4 และ 5 ปี 2530 ปัจจัยประการที่ 3 ได้แก่ ปริมาณสต็อกผลิตภัณฑ์มัน
สำปะหลังภายในประเทศ (แสดงโดยเส้น C) รัฐบาลจะจัดสรรโควตาการส่งออกมากหาก
ปริมาณสต็อกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศมาก เช่นงวดที่ 1-2-3 ปี 2528 และงวดที่ 4 และ
5 ปี 2530

อย่างไรก็ดีปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้จะสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและในบางงวด อาจไม่เป็นไปตามที่กล่าวมา ซึ่งต้องพิจารณาว่าปัจจัยใด เป็นปัจจัยที่สำคัญและส่งผลกระทบมากกว่า กัน เช่น งวด 4-5 ของปี 2527 ปริมาณสต็อกสูงแต่รัฐบาลจัดสรรโควตาการส่งออกน้อย หรืองวดที่ 6-7 ปี 2528 ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใน EEC สูง แต่รัฐบาลกลับจัดสรรโควตา การส่งออกน้อย เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจัยทางการเมืองหรือปัจจัยตัวอื่นมีอิทธิพลมากกว่า

นอกจากนี้บางปีการจัดสรรโควตาการส่งออกของรัฐบาลค่อนข้างผันผวนจนยากที่จะระบุว่าปัจจัยทั้ง 3 ประการข้างต้นปัจจัยใด เข้ามามีอิทธิพล เช่น ปี 2529 ปัจจัยทางการเมืองน่าจะมีอิทธิพลต่อการจัดสรรโควตาการส่งออกมากกว่า หรือปี 2530 ซึ่งภาวะการค้ามันสำปะหลังและการจัดสรรโควตาการส่งออกค่อนข้างสม่ำเสมอ จนไม่อาจกล่าวได้อย่างเต็มที่ว่า ปริมาณการจัดสรรโควตาการส่งออกเกิดจากปัจจัยใด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษถึงการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตา การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 - 2530 ไว้ใน ตารางที่ 8 ซึ่งในรายละเอียดจะกล่าวถึงนโยบาย ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย วิธีการที่ผู้มี อิทธิพลใช้ในการกำหนดนโยบาย และปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายโดยจะสรุปไว้ในแต่ละ ช่วงปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 สรุปผลการศึกษากำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์
มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรประหว่าง พ.ศ. 2525 - 2530

ปี	นโยบาย	ผู้มีอิทธิพลในการ กำหนดนโยบาย	วิธีการที่ผู้มีอิทธิพล ใช้ในการกำหนด นโยบาย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลใน การกำหนดนโยบาย
2525	การลงนาม ในข้อตกลง จำกัดตนเอง ในการส่งออก ผลิตภัณฑ์มัน สำปะหลังไป ยังประชาคม ยุโรป	ประเทศใน ประชาคมยุโรป รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพาณิชย์	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความข้อมูลข่าวสาร แก่ทางฝ่ายไทย - ใช้วิธีการกดดัน ทางการเมือง - ให้ความแก่พรรค การเมืองและ นักการเมืองที่ มีอำนาจกำหนด นโยบาย - เจรจากับทาง ฝ่ายไทย - อำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย - ให้ความข้อมูลข่าวสาร กับสื่อมวลชนใน ทางที่เห็นด้วย กับนโยบาย - ชี้ให้เห็นถึงผล เสียหายหากไทย ไม่จำกัดตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลข่าวสาร - ปัจจัยทางการเมือง เช่น การใช้เงื่อนไข การเป็นสมาชิก GATT บิบบังคับไทย

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปี	นโยบาย	ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย	วิธีการที่ผู้มีอิทธิพลใช้ในการกำหนดนโยบาย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย
2526	การจัดสรรโควตาการส่งออกโดยใช้ระบบเคาะระฆัง	<p>ข้าราชการประจำ</p> <p>รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์</p> <p>ข้าราชการประจำกระทรวงพาณิชย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านาจตามกฎหมาย - เสนอข้อมูลให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ - ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย - อาศัยช่วงเวลาในทุกฝ่ายยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว เสนอนโยบาย - อ่านาจหน้าที่ตามขั้นตอนของกฎหมาย เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การควบคุมปริมาณการส่งออกให้เป็นไปตามข้อตกลง - การขาดข้อมูลข่าวสาร - ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปี	นโยบาย	ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย	วิธีการที่ผู้มีอิทธิพลใช้ในการกำหนดนโยบาย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย
2527	การจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปโดยใช้ระบบสต็อก	ผู้ส่งออก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ข้าราชการประจำ	<ul style="list-style-type: none"> - การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวมากกว่าคนอื่น - อาศัยความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับข้าราชการประจำ - ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย - อาศัยช่วงเวลาที่เหมาะสมในขณะที่ทุกฝ่ายประสบปัญหาจากนโยบายเก่า - ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในนโยบายเพื่อลดแรงต้าน - ใช้การเป็นผู้นำที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - การจำกัดการส่งออกให้เป็นไปตามข้อตกลง - ทหาวิธีการส่งออกที่สามารถแก้ปัญหาการส่งออกระบบเดิมได้ - การสร้างความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปี	นโยบาย	ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย	วิธีการที่ผู้มีอิทธิพลใช้ในการกำหนดนโยบาย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย
-	การจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปในแต่ละงวด	ผู้ส่งออก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ข้าราชการประจำ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบ - เสนอความเห็นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ - เข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็นแต่ข้อเสนอดังกล่าวมิได้นำมากำหนดเป็นนโยบาย - ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบของทางราชการและขั้นตอนการปฏิบัติตามนโยบาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาหัวมันสดในประเทศ - ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประชาคมยุโรป

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปี	นโยบาย	ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย	วิธีการที่ผู้มีอิทธิพลใช้ในการกำหนดนโยบาย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย
2528	การจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปในแต่ ละงวด การต่อสัญญา กับประชาคมยุโรป	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ข้าราชการประจำ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย - ใช้ขั้นตอนตามระเบียบ เสนอความคิดเห็น - อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย - การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ฝ่ายต่างๆ - ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมประชุม เสนอความคิดเห็น - ใช้มติ ครม. และคณะกรรมการมันสำปะหลังแห่งชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาหัวมันสดในประเทศ - การกีดกันทางการเมือง - ทศนคติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และข้าราชการประจำ - ลดภาวะความเสี่ยงทางการเมือง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปี	นโยบาย	ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย	วิธีการที่ผู้มีอิทธิพลใช้ในการกำหนดนโยบาย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย
		ข้าราชการประจำ ผู้ส่งออก นักวิชาการ และกลุ่มนิสิต นักศึกษา	<ul style="list-style-type: none">- อ่านาจอหน้าที่ตามระเบียบและการรู้ข้อมูลข่าวสารทั้งหมด- เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์- เข้าร่วมประชุมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง- เสนอความคิดเห็นในที่ประชุม- ทำหนังสือถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง- เขียนบทความในวารสารและหนังสือพิมพ์แสดงความคิดเห็น- รวมกลุ่มกันร้องเรียน (เดินขบวน) ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปี	นโยบาย	ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย	วิธีการที่ผู้มีอิทธิพลใช้ในการกำหนดนโยบาย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย
2529	การจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปในแต่ละงวด	<p>ประชาคมยุโรป</p> <p>รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์</p> <p>ผู้ส่งออก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การกดดันทางการเมือง เช่น จะขึ้นภาษีการนำเข้ามันสำปะหลังจากไทย, การเจรจา กับไทย และ ฯลฯ - ให้อำนาจหน้าที่ซึ่งให้ เห็นว่าหากไทยยอมจำกัดตนเองจะมีประโยชน์มากกว่า - ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย - ความสัมพันธ์กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ - การให้เงินแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยทางการเมือง - ราคาหัวมันสดในประเทศ

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปี	นโยบาย	ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย	วิธีการที่ผู้มีอิทธิพลใช้ในการกำหนดนโยบาย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย
2530	การจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปในแต่ละงวด	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ข้าราชการประจำ	<ul style="list-style-type: none"> - การร้องเรียนหรือยื่นหนังสือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ - ใช้อำนาจตามกฎหมาย - เป็นผู้ทำเรื่องเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาหัวมันสด - ปริมาณผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประเทศ - ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในประชาคมยุโรป
-	การเลื่อนระยะเวลาการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรปในงวดที่ 1/2531	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ผู้ส่งออก	<ul style="list-style-type: none"> - อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย - การร้องเรียนต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง - การให้เงินแก่พรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง - ใช้การกดดันจากฝ่ายต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยทางการเมือง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปี	นโยบาย	ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย	วิธีการที่ผู้มีอิทธิพลใช้ในการกำหนดนโยบาย	ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย
			- ใช้สื่อมวลชน เป็นเวที เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร	

จากตารางที่ 8 จะพบว่าเมื่อนโยบายในการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป จะเกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่ายและส่งผลกระทบต่อในวงกว้างก็ตาม แต่ผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป ได้แก่กลุ่มผู้นำเพียงไม่กี่คนเท่านั้น โดยเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ข้าราชการประจำในระดับสูง และผู้ส่งออกรายใหญ่บางรายเท่านั้นที่มีอิทธิพล ส่วนคนอื่น ๆ จะมิบทบาทเพียงบางครั้งบางคราวลดหลั่นกันไป และนอกจากนี้ยังพบว่าผู้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายนั้นจะมีอิทธิพลต่อนโยบายมาก - น้อย ต่างกันออกไป แล้วแต่ช่วงเวลาและสถานการณ์ว่าจะเอื้ออำนวยแก่คนกลุ่มใด เข้ามามีอิทธิพลมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการกำหนดนโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยังประชาคมยุโรป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 - 2530 ผู้วิจัยมีข้อสังเกตที่น่าจะพิจารณาคือ

1. ประเด็นที่น่าจะศึกษาหรือทำการวิจัยต่อไปได้แก่ การศึกษาว่าการมีสัญญาจำกัดตนเองกับไม่มีสัญญา กรณีใดก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติมากกว่ากัน ซึ่งควรจะได้ศึกษาให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ทั้งในแง่ของราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังใน EEC ราคาหัวมันสดในประเทศ ปริมาณการส่งออก ฯลฯ ซึ่งผลจากการศึกษาจะได้นำมากำหนดนโยบายของรัฐบาลต่อไปว่าควรจะมีสัญญาจำกัดตนเองหรือยกเลิกสัญญาดังกล่าว

2. หากจะต้องมีการจำกัดตนเองในการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยัง EEC ต่อไป ประเด็นที่ควรพิจารณา คือ วิธีการในการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไปยัง EEC ว่ารัฐบาลควรใช้วิธีใดจึงจะเหมาะสมและก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมากที่สุด ทั้งนี้ก็เพราะว่าวิธีการจัดสรรโควตาการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังโดยใช้ระบบสต็อกมีปัญหาหลายประการ และปัญหาเหล่านั้นเริ่มปรากฏให้เห็นมากขึ้นทุกที

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย